

ANONIEM BINDEND ADVIES

Partijen : A te B tegen C te D
Zaak : -Homeopathische middelen, Panax Ginseng® (werkzame stof:
ginsenoside)
- Homeopathische middelen, Iscador® (werkzame stof: maretak)
Zaaknummer : 2010.00320
Zittingsdatum : 17 november 2010

1. Partijen

A te B hierna te noemen: verzoeker,

tegen

C te D, hierna te noemen: de ziektekostenverzekeraar.

2. De bestreden beslissing

Verzoeker komt op tegen de beslissingen van 11 mei 2009 van de ziektekostenverzekeraar dat het homeopathische middel Iscador® (werkzame stof: maretak), met achtneming van een overgangperiode - na 31 december 2009 niet meer wordt vergoed (hierna: aanspraak i). Voorts vordert verzoeker betaling van een nota voor Panax Ginseng® ad € 59,90 uit 2008, welk bedrag ondanks de toezegging van de ziektekostenverzekeraar tot op heden niet is vergoed (hierna aanspraak ii).

3. Ontstaan en verloop van het geding

- 3.1. Ten tijde van de onderhavige kwestie was verzoeker bij de ziektekostenverzekeraar verzekerd tegen ziektekosten op basis van de Gemeentezorgpolis (hierna: de zorgverzekering), een verzekering als bedoeld in artikel 1, onderdeel d, Zorgverzekeringswet (verder: Zvw). Verder was ten behoeve van verzoeker bij de ziektekostenverzekeraar de aanvullende ziektekostenverzekering Classic afgesloten (hierna: de aanvullende ziektekostenverzekering). Beide verzekeringen zijn schadeverzekeringsovereenkomsten als bedoeld in artikel 7:925 van het Burgerlijk Wetboek (verder: BW).
- 3.2. Bij brief van 11 mei 2009 heeft de ziektekostenverzekeraar aan verzoeker medegedeeld dat aanspraak i vanaf 1 januari 2010 wordt afgewezen, en dat aanspraak ii wordt gehonoreerd.
- 3.3. Verzoeker heeft aan de ziektekostenverzekeraar om heroverweging van aanspraak i gevraagd. Bij brief van 22 oktober 2009 heeft de ziektekostenverzekeraar aan verzoeker medegedeeld zijn beslissing te handhaven, tenzij nadere bestudering van de door verzoeker over te leggen uitspraak van de Centrale Raad voor Beroep uit 1992 inzake Iscador® tot een ander oordeel leidt.
- 3.4. De Ombudsman Zorgverzekeringen heeft nadien bemiddeld. Dit heeft niet geleid tot een ander standpunt van de ziektekostenverzekeraar.
- 3.5. Bij brief van 28 juni 2010 heeft verzoeker de Geschillencommissie Zorgverzekeringen (hierna: de commissie) verzocht te bepalen dat de ziektekostenverzekeraar gehouden is de beide aanspraken alsnog in te willigen, ten laste van de aanvullende ziekte-

kostenverzekering (hierna: het verzoek).

- 3.6. Na daartoe in de gelegenheid te zijn gesteld, is door verzoeker het verschuldigde entreegeld ad € 37,- voldaan, waarna de commissie de ziektekostenverzekeraar de mogelijkheid heeft geboden op de stellingen van verzoeker te reageren. Bij dit verzoek waren afschriften van de door verzoeker aan de commissie overgelegde stukken gevoegd.
- 3.7. De ziektekostenverzekeraar heeft de commissie bij brief van 1 oktober 2010 zijn standpunt kenbaar gemaakt. Een afschrift hiervan is op 7 oktober 2010 aan verzoeker gezonden.
- 3.8. Partijen zijn in de gelegenheid gesteld zich te doen horen. Verzoeker heeft schriftelijk medegedeeld telefonisch gehoord te willen worden. De ziektekostenverzekeraar heeft op 17 november 2010 telefonisch medegedeeld eveneens telefonisch te willen worden gehoord.
- 3.9. Verzoeker en de ziektekostenverzekeraar zijn op 17 november 2010 telefonisch gehoord.
4. Het standpunt en de conclusie van verzoeker
  - 4.1. Verzoeker stelt dat hij, ondanks de toezegging van de zorgverzekeraar van 11 mei 2009, nog altijd de nota van € 59,90 voor de in 2008 gedeclareerde Panax Ginseng® niet vergoed heeft gekregen. Hij kan zich niet vinden in het argument dat de maximale vergoeding voor homeopathische middelen (€ 260,-) voor 2009 is bereikt, omdat het hier om een nota van 2008 gaat.
  - 4.2. Voor zover de vergoeding van het middel Iscador® (werkzame stof: maretak) in geding is stelt verzoeker dat dit middel is voorgeschreven door de uroloog, en dat hij de kosten al meer dan twintig jaar krijgt vergoed. De vergoeding van dit middel, dat nooit de status van geregistreerd geneesmiddel heeft gehad, heeft jarenlang berust op een uitspraak van de Centrale Raad voor Beroep uit 1992. Verzoeker begrijpt niet waarom die uitspraak ineens niet meer relevant zou zijn. Dit klemt te meer nu verzoeker zonder dit middel helse pijnen lijdt. Bovendien is het onbegrijpelijk dat de ziektekostenverzekeraar zich beroept op een Europese richtlijn, terwijl het middel in Duitsland wel wordt vergoed.
  - 4.3. Ter zitting is door verzoeker ter aanvulling het volgende aangevoerd. Verzoeker is al anderhalf jaar bezig is om de kosten van Iscador® weer vergoed te krijgen. Het verweer van de ziektekostenverzekeraar is steeds dat de zorg in het buitenland niet meer wordt vergoed, omdat de regels strenger zijn geworden. Uit de informatie van de ziektekostenverzekeraar blijkt niet dat het verboden is de kosten van Iscador® te vergoeden. De producent, Weleda, heeft aan verzoeker medegedeeld dat Iscador® niet geregistreerd kan worden in Nederland. Volgens verzoeker is de ziektekostenverzekeraar hiervan op de hoogte. Verzoeker benadrukt dat Iscador® ten tijde van de bovengenoemde rechtszaak evenmin geregistreerd was. Destijds waren evenmin alternatieven voorhanden; daarom is destijds het gebruik van Iscador® aan hem gegund. Verzoeker heeft veel ope-

raties ondergaan en ondervindt veel leed en pijn door zijn aandoening. Iscador® is het enige dat bij hem werkt en het is veel goedkoper dan al die operaties.

- 4.4. Verzoeker komt tot de conclusie dat het verzoek dient te worden toegewezen.
5. Het standpunt en de conclusie van de ziektekostenverzekeraar
  - 5.1. Op grond van de aanvullende ziektekostenverzekering bestaat aanspraak op homeopathische en antroposofische geneesmiddelen. Bij de in de polis opgenomen definities staat vermeld dat het moet gaan om middelen die volgens de Geneesmiddelenwet als homeopathische en antroposofische geneesmiddelen worden aangemerkt. Volgens de beantwoording door de Minister van vragen bij de vaststelling van de nieuwe Geneesmiddelenwet zijn voor de registratie van antroposofica als geneesmiddel drie mogelijkheden: homeopathische antroposofica, antroposofica die tevens traditioneel kruidengeneesmiddel zijn en overige antroposofica. Het middel Iscador zou onder de laatste categorie kunnen vallen. Volgens het beleid van de ziektekostenverzekeraar wordt met de begripsomschrijving in de polisvoorwaarden alleen de eerste categorie antroposofica bedoeld. Het middel Iscador® valt hier niet onder.
  - 5.2. In het verleden zijn alle middelen van bepaalde fabrikanten vergoed, ongeacht of die middelen waren geregistreerd. Niet is gebleken van een in het verleden verleende machtiging. Vanaf 2009 is de ziektekostenverzekeraar een stringenter beleid gaan voeren en is besloten dat uitsluitend geregistreerde homeopathische en antroposofische middelen voor vergoeding in aanmerking komen. Het middel Iscador is niet in Nederland als homeopathisch geregistreerd en is daarom in het geheel niet aan te merken als geneesmiddel. Uit coulance is voor geheel 2009 een overgangsregeling gehanteerd.
  - 5.3. De nabetaling van de nota uit 2008 van € 59,90 voor het middel Panax Ginseng® is abusievelijk aan 2009 toegeschreven. Omdat over de jaren 2008 en 2009 in totaal € 138,15 teveel is uitgekeerd aan homeopathische en antroposofische geneesmiddelen, wordt het openstaande restant voor 2008 van € 45,90 niet alsnog aan verzoeker t vergoed.
  - 5.4. Het is spijtig dat de artsen aan verzoeker geen alternatief geven voor Iscador®. Als de ziektekostenverzekeraar dat zou doen, zou hij echter zijn bevoegdheden te buiten gaan.
  - 5.5. Dat er inmiddels andere regelgeving is gaan gelden kan de ziektekostenverzekeraar evenmin worden tegengeworpen. De Centrale Raad voor Beroep kan de hierboven in overweging 4.2 bedoelde uitspraak niet overleggen, zodat de ziektekostenverzekeraar daarvan geen inhoudelijke kennis heeft kunnen nemen.
  - 5.6. Ter zitting is door de ziektekostenverzekeraar ter aanvulling aangevoerd dat het niet aan hem is om te oordelen of een middel geregistreerd wordt. In principe kan ieder geneesmiddel geregistreerd worden, mits is voldaan aan de daarvoor geldende voorwaarden. Dit is het probleem van de fabrikant. Er is geen wettelijk verbod op het vergoeden van de onderhavige kosten. In de polisvoorwaarden is echter bepaald dat homeopathische en antroposofische geneesmiddelen geregistreerd moeten zijn om voor vergoeding in aanmerking te komen. Dit geldt niet alleen voor middelen die in

het buitenland zijn aangeschaft, maar ook voor in Nederland aangeschafte middelen.

5.7. De ziektekostenverzekeraar komt tot de conclusie dat de aanvraag terecht is afgewezen.

6. De bevoegdheid van de commissie

6.1. De commissie is bevoegd van het geschil kennis te nemen en daarover, zowel ten aanzien van de zorgverzekering als ten aanzien van de aanvullende ziektekostenverzekering, bindend advies uit te brengen.

7. Het geschil

7.1. In geschil is of:

(i) de ziektekostenverzekeraar gehouden is de nota van 17 november 2008 van € 59,90 voor Panax Ginseng® ten laste van de aanvullende verzekering te vergoeden en

(ii) de ziektekostenverzekeraar, mede op grond van een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep uit 1992 is gehouden het middel Iscador® te blijven vergoeden na 31 december 2009.

8. Toepasselijke verzekeringsvoorwaarden

8.1. Voor de beoordeling van dit geschil zijn de volgende verzekeringsvoorwaarden relevant.

8.2. In artikel 44 van de aanvullende ziektekostenverzekering 2008 en 2010 is bepaald dat de vergoeding voor homeopathische en antroposofische geneesmiddelen per verzekerde maximaal € 260,- per kalenderjaar bedraagt. Voorts wordt onder 'Bijzonderheden' bepaald:

“vergoeding wordt alleen verleend als de geneesmiddelen zijn voorgeschreven door een arts of klassiek homeopaat bedoeld in artikel 43 en zijn geleverd door een apotheek of apotheekhoudende huisarts”

De 'begripsomschrijvingen' definieert:

“Homeopathische en antroposofische geneesmiddelen: middelen die volgens de Geneesmiddelenwet (Stb 2007, 93) als homeopathische of antroposofische geneesmiddelen worden aangemerkt”

Voor zover hier van belang, luidt artikel 2.5 van de algemene voorwaarden van de aanvullende verzekering van 2008 als volgt:

“Ontlenen recht

Aanspraak op vergoeding van kosten van zorg bestaat uitsluitend indien en zolang aan de verzekeringsovereenkomst rechten kunnen worden ontleend, waarbij bepalend is de datum waarop of de periode waarin de betrokken vorm van zorg is verleend. Als in de verzekeringsvoorwaarden wordt gesproken over (kalender)jaar, dan is voor de beoordeling aan welk (kalender)jaar de gedeclareerde kosten moeten worden toegerekend de door de zorgaanbieder opgegeven werkelijke behandeldatum of datum van levering bepalend. (...)”

9. Beoordeling van het geschil

Ten aanzien van de aanvullende ziektekostenverzekering 2008 met betrekking tot Panax Ginseng®

- 9.1. Artikel 2.5 van de algemene voorwaarden van de aanvullende verzekering 2008 bepaalt dat als in de verzekeringsvoorwaarden wordt gesproken over een kalenderjaar, de gedeclareerde kosten dienen te worden toegerekend aan het jaar waarin de levering plaatsvindt.
Uit het vergoedingenoverzicht van 27 februari 2009 blijkt dat de nota van Panax Ginseng® is gedateerd op 17 november 2008, zodat toerekening dient te geschieden aan het kalenderjaar 2008.
Uit de brief van de zorgverzekeraar van 31 maart 2010 blijkt dat van de maximale vergoeding van € 260,- per jaar voor homeopathische geneesmiddelen, voor 2008 nog een bedrag van € 45,90 openstaat.
De ziektekostenverzekeraar is derhalve op grond van artikel 2.5 van de algemene voorwaarden van de aanvullende ziektekostenverzekering 2008 gehouden van de nota van € 59,50 een bedrag van € 45,90 te vergoeden.
- 9.2. De brief van 11 mei 2009, waarin de ziektekostenverzekeraar ongeclausuleerd schrijft: *“De declaraties die u al hebt ingediend vergoeden wij voor u”* wordt door de commissie beschouwd als een toezegging de reeds ingediende nota's volledig te vergoeden. Op grond daarvan is de zorgverzekeraar gehouden ook de resterende € 13,60 te voldoen, zodat de volledige nota van 17 november 2008 dient te worden vergoed.

Ten aanzien van de aanvullende ziektekostenverzekering 2010 met betrekking tot Iscador®

- 9.3. Dat op grond van een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep, aan verzoeker bijna twintig jaar lang een vergoeding is gegeven voor Iscador®, is niet aannemelijk geworden, aangezien verzoeker deze stelling niet heeft onderbouwd met enig schriftelijk stuk.
- 9.4. Bij brief van 11 mei 2009 heeft de ziektekostenverzekeraar aan verzoeker medegedeeld dat alle homeopathische dan wel antroposofische middelen van bepaalde fabrikanten vergoed zijn geworden, ook al werd niet voldaan aan de polisvoorwaarden, te weten de registratie als homeopathisch geneesmiddel, doch dat de middelen Iscador® en Panax Ginseng® na 31 december 2009 niet langer worden vergoed.
Indien een ziektekostenverzekeraar zijn beleid ten aanzien van de vergoeding van middelen als de onderhavige wijzigt, dient hij rekening te houden met een redelijke overgangstermijn. De in dit geval gehanteerde periode van 11 mei tot en met 31 december 2009 is in de onderhavige situatie niet onredelijk.

Conclusie

- 9.5. Het voorgaande leidt ertoe dat het verzoek deels dient te worden toegewezen, met inachtneming van hetgeen onder 9.1 en 9.2 is bepaald.

9.6. Aangezien het verzoek deels wordt toegewezen, dient de ziektekostenverzekeraar het entreegeld aan verzoeker te vergoeden.

10. Het bindend advies

10.1. De commissie wijst het verzoek deels toe, voor zover dit het middel Panax Ginseng® betreft. Het verzoek betreffende Iscador® wordt afgewezen

10.2. De commissie bepaalt dat de ziektekostenverzekeraar aan verzoeker dient te vergoeden een bedrag ad € 37,--.

Zeist, 1 december 2010,

Voorzitter